

TÖRTÉNELMI SZEMLE

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TÖRTÉNETTUDOMÁNYI
INTÉZETÉNEK ÉRTESÍTŐJE
XLII. ÉVFOLYAM, 2000. 3–4. SZÁM

Szerkesztők

TÓTH ISTVÁN GYÖRGY (felelős szerkesztő),
GYÁNI GÁBOR, PÓTÓ JÁNOS, ZSOLDOS ATTILA (rovatvezetők)
VÖRÖS BOLDIZSÁR (szerkesztőségi munkatárs)

Szerkesztőbizottság

ENGEL PÁL GECSÉNYI LAJOS, GLATZ FERENC (elnök),
HAJDU TIBOR, IZSÁK LAJOS, KRISTÓ GYULA,
NIEDERHAUSER EMIL, ORMOS MÁRIA,
OROSZ ISTVÁN, PÓK ATTILA, SOMOGYI ÉVA,
SZÁSZ ZOLTÁN, VIDA ISTVÁN

TARTALOMJEGYZÉK

TANULMÁNYOK

Köpeczi Béla: A nemzetiségek a Rákóczi-szabadságharcban	189
H. Németh István: Végvárak, városok, hadseregszállítók.	
A felső-magyarországi városszövetség és a védelmi rendszer 1526–1593	203
Völgyesi Orsolya: Kormányzati szándékok és vármegyei hatáskör konfliktusa az 1830-as évek első felének Pest megyéjében	245

ARCOK, ÉLETKÉPEK

Gömöri György: Báthori-legendák és a tények	263
Olter László: Brit utazók Magyarországon 1792–1815	267
Stark Tamás: Nyilas írások 1945 után	291

DOKUMENTUM

Gecsenyi Lajos–Sipos Péter: Gratz Gusztáv emlékiratai	309
Tilkovszky Loránt: Gratz Gusztáv sorsa és nézetei Magyarország német megszállása után	371
Cseh Gergő Bendegúz: A Szövetséges Ellenőrző Bizottság 1945. augusztus 22-i ülésének jegyzőkönyve	393